

СУЧАСНА ФЕРМА ДЛЯ УТРИМАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

К.С. Сліпченко, студент ТЕК (slipchenko.karina@gmail.com)

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Бондарь О.О.

Миколаївський національний аграрний університет

Розглянуто системи і способи утримання великої рогатої худоби, необхідне санітарно-технічне обладнання та характеристика конструктивних елементів тваринницьких приміщень для утримання великої рогатої худоби.

Ключові слова: обладнання, утримання, ферма, велика рогата худоба, техніка, споруди.

Постановка проблеми. Сучасна тваринницька ферма – це сільськогосподарське підприємство, призначене для рівномірного цілорічного виробництва високоякісної продукції на основі застосування промислової технології, наукової організації праці, високого рівня концентрації та спеціалізації виробництва на базі комплексної механізації, автоматизації та організації виробничих процесів. При вирощуванні великої рогатої худоби велике значення має застосування досконалої системи утримання тварин, яка дозволяє раціонально використовувати обладнання для приготування і роздачі кормів, видалення гною, та краще поєднати біологічні особливості індивідуального розвитку тварин з врахуванням технологічних параметрів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Системи та способи утримання при вирощуванні молодняка великої рогатої худоби мають значний вплив на його ріст, розвиток, стан здоров'я і майбутню продуктивність [2]. А. П. Палій зазначає [3], що збільшення виробництва продукції тваринництва в країні передбачається головним чином за рахунок впровадження інтенсивних технологій утримання і нової техніки, а також широкого використання різних форм господарювання. Створення нових машин, санітарно-технічного обладнання в тваринницьких приміщеннях повинно ґрунтуватися на науковій підході.

Постановка завдання. Представити системи та способи утримання великої рогатої худоби, необхідне санітарно-технічне обладнання в тваринницьких приміщеннях. Представити конструктивні елементи тваринницьких приміщень для утримання груп тварин великої рогатої худоби.

Теоретичне обґрунтування проведених досліджень. Система утримання тварин – це сукупність варіантів утримання тварин протягом усіх

періодів року чи циклу. Спосіб утримання – це складовий елемент, за яким можлива реалізація тієї чи іншої системи і який є основою відповідної технології виробництва.

Для утримання великої рогатої худоби застосовують такі системи:

- *цілорічна стійлова* – застосовують у районах з великою розораністю земель, із повною механізацією й автоматизацією всіх виробничих процесів;
- *стійлово-вигульна без використання пасовищ* – має велику кількість тварин (більше 600), не використовують пасовища;
- *стійлово-вигульна з використанням пасовища* – найпопулярніша система утримання. Широко використовується у невеликих господарствах.
- *стійлово-табірна без використання пасовищ* – тварин утримують у літніх приміщеннях обладнаних напувалками та годівницями, з яких згодують свіжоскошену зелену масу;
- *стійлово-табірна з використанням пасовищ* – якщо пасовище розміщене далеко від ферми, недоцільно кожного дня, та ще й по декілька разів приганяти корів для доїння, підгодівлі, відпочинку, тому літом застосовують цю систему утримання.

У скотарстві застосовують такі способи утримання худоби:

- прив'язний – худоба знаходиться на прив'язі в стійлах (рис. 1);
- безприв'язний – може бути в різних варіантах: тварин цілорічно утримують без прив'язі на глибокій підстилці; тварин утримують у боксах (рис. 2).

Рис. 1. Прив'язний спосіб утримання

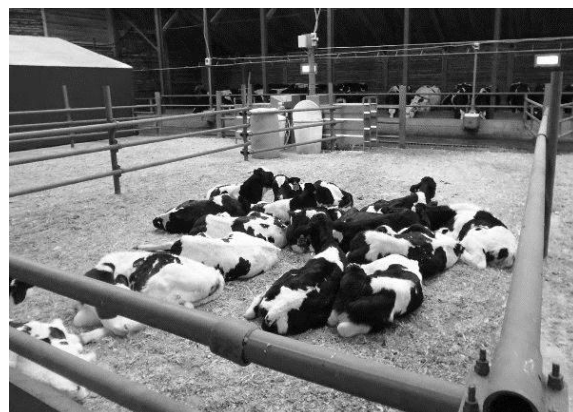

Рис. 2. Безприв'язний спосіб утримання

Розведення великої рогатої худоби – це нелегка справа і перед тим, як її втілити

в життя, потрібно ретельно вивчити всі особливості утримання тварин.

По-перше вам необхідно зрозуміти, які породи корів вам вигідніше буде розводити у вашій місцевості: молочні, м'ясні, м'ясо-молочні або розведення задля продажу молодняку. Наступний крок – це будівництво ферми. З 90-х років на Україні лишилося чимало старих покинутих корівників. А в іншому випадку доведеться отримувати дозвіл на зведення такої будівлі. Коли приміщення готове, можна придбати худобу. Звичайно, що краще її купувати разом із досвідченим тваринником.

Особливу увагу варто приділити обладнанню ферми, бо від нього залежить якість кінцевого продукту. Основним обладнанням для корівників є стійлове обладнання, годівниці, поїлки, обладнання для створення мікроклімату, водопровідна мережа гарячого і холодного водопостачання, а також засоби для роздачі кормів, видалення гною та доїння.

Сстійлове обладнання – це перше, на що потрібно звернути увагу фермеру. Оскільки воно забезпечує комфортні умови для життя тварини. Дійних корів утримують у стійлах довжиною 1400-1550 мм і шириною 1000-1200 мм [1].

Системи напування відіграють ключову роль у продуктивності корів. П'ять корову не менше трьох разів на добу чистою водою. Щоб уникнути хвороб, потрібно брати воду з артезіанських колодязів, свердловин та струмків. І ні в якому разі не давати худобі воду із застійних ставків чи водоймищ, куди скидають нечистоти. Не слід також забувати, що чим частіше корови отримують воду, тим краще їхнє самопочуття. Залежно від способу утримання розрізняють групові та індивідуальні поїлки (рис. 3; 4), які можуть бути з підігрівом і без.

Рис. 3. Групові поїлки

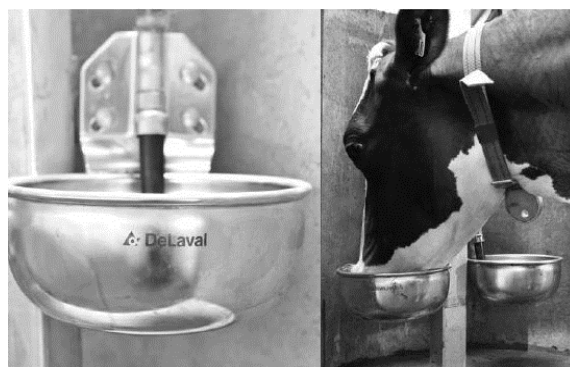

Рис. 4. Індивідуальні поїлки

Їх виробляють з пластику або металевих сплавів, зокрема чавуну. Групові поїлки використовуються на великих фермах із безприв'язним типом утримання. Для машинного доїння великої рогатої худоби у невеликих фермерських господарствах застосовують доїльні установки та агрегати

індивідуального доїння. Одними з них є доїльні установки для доїння в бідон. Вони можуть бути стаціонарними та пересувними. Для підтримання санітарних вимог на фермах потрібно добре продумати систему видалення гною. На маленьких господарствах доцільно використовувати сильну струю води, яка змиває свіжий гній в спеціальне гноєсховище. Звідти його легко можна забрати для внесення і добрив на поля.

Взаємне розташування будівель і приміщень для утримання тварин приймають відповідно до технологічного процесу. Родильне відділення відокремлюють від інших приміщень. Вигульно-кормові і вигульні майданчики розташовують, як правило, біля поздовжніх стін, а годівниці розміщують так, щоб при завантаженні їх транспортні засоби не заїжджали на вигульно-кормовий майданчик [4].

До конструктивних елементів будівель, які мають велике зоогігієнічне значення, відносять: фундаменти, стіни, підлогу, стелю, покрівлю, покриття, вікна, ворота, двері. Фундамент – це опора для несучих конструкцій. Глибина залягання фундаменту залежить від властивостей ґрунту, величини промерзання та залягання ґрунтових вод, але вона повинна бути не меншою 50-70 см. Стіни – це огорожувальні та несучі елементи будівель. Стіни повинні відповідати таким вимогам:

- у будівельному відношенні – мати добру міцність, стійкість, вогнестійкість, мінімальну масу та вартість;
- у гігієнічному відношенні – мати добрі теплозахисні властивості, які характеризуються низьким коефіцієнтом тепловіддачі (теплопровідності).

Підлога в тваринницьких приміщеннях повинна бути досить теплоємкою, сухою, суцільною або решітчастою, не слизькою, рівною, водонепроникною, стійкою до дії агресивного середовища тваринницьких приміщень. Нахил підлоги безпосередньо на майданчику для тварин повинен бути незначним: у стійлах для корів 1-2%. За конструктивними рішеннями та способами виготовлення в тваринницьких приміщеннях роблять суцільну (монолітну) підлогу, решітчасту та комбіновану (рис. 5).

Рис.5. Види підлоги в тваринницьких приміщеннях

Висоту від підлоги до нижнього краю вікна встановлюють: у приміщеннях для прив'язного утримання корів та телятниках – 1,2-1,3 м; у корівниках для

безприв'язного утримання – 1,8-2,4; у лабораторіях по племінній роботі та відтворенню тварин – 0,8 м [1].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Застосування систем та способів утримання великої рогатої худоби залежить від багатьох факторів, головними з яких є природні особливості регіону та рівень розвитку сільськогосподарського виробництва. В подальшому планується розглядати та аналізувати інноваційні обладнання в галузі скотарства та висвітлювати їх в наукових роботах.

Список використаних джерел

1. Відомчі норми технологічного проектування. Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми). ВНТП-АПК-01.05. – К. : Міністерство аграрної політики України, 2005. – 111 с.
2. Захаренко М. Системи утримання тварин : навч. посіб. / М. Захаренко, Л. Шевченко, В. Поляковський. – К. : Кондор, 2016. – С. 40-41.
3. Палій А. П. Інноваційні технології та технологічні системи у молочному скотарстві : навч. посіб. / А. Палій. – Харків : Аграрна освіта, 2015. – С. 200-201.
4. Радіонов Д. Що потрібно для власної ферми / Д. Радіонов // Агробізнес сьогодні. – 2014. – № 22. – С. 42-44.